

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

381. Het Indianenmeisje. — 382. Het Spookschip. — 383. De vleks van Banteloo. — 384. De Gevangene op het eiland. — 385. Een avontuur aan de grens. — 386. Hoe Pol reuter werd. — 387. De Booze Heer. — 388. Vuurtoren van het eiland Rona. — 389. Een jongen in den Boerenkrijg. — 390. De Page van Graaf Egmont. — 392. Een Harde Les. — 393. De vlucht van de kermis. — 394. Een Vlaamsche cow-boy. — 395. Het Bloemenmeisje. — 396. De Slaven van Oostende. — 397. Een Smokkelaar aan de Leie. — 398. Een Redder in den nood. — 399. Het Geheimzinnig Huis. — 400. Uit Droevige dagen. — 401. Het spook op de spoorbaan. — 402. Avonturen met een Hoed. — 403. Een Woeg Leven. — 404. De Geheimzinnige Kruisvaarder. — 405. De avonturen van een Hovenier. — 406. Een bange Vlucht. — 407. De nieuwe Kasteelheer. — 408. De jonge Lamslooper. — 409. De Twee Kameraden. — 410. De Spion. — 411. De dochter van den Vischer. — 412. De dochter van den Bezembinder. — 413. Een Huisheer. — 414. De Erkentelijke Indianenhoofdman. — 415. Onvergetelijke Avonturen. — 416. Een vreemde Nacht. — 417. De Hoe e bij de Duinen. — 418. Een kostschool. — 419. De moedige Padvinder. — 420. De Dragonder van het eiland. — 421. De strijd tegen de slavernij. — 422. De jonge Alpengids. — 423. Het onverwachte Erfdeel. — 424. De verijdelde Diefstal. — 425. Op het eenzame Eiland. — 426. In den Sneeuwstorm. — 427. Sinterklaas in den Woonwagen. — 428. Het vuur in den nacht. Een moedige Knaap. — 429. Het Kerstfeest der Schipbreukelingen. — 430. Voor het Recht. — 431. Het spook van Sylt. — 432. De dappere Kasteelknaap. — 433. In Duizend Vreezen. — 434. De Toovenares van Diksmuide. — 435. Acht maanden op een onbewoond eiland. — 436. Ontmaskerd. — 437. Een gestoorde Nacht. — 438. De Stem aan de deur. — 439. Het Geheimzinnig bedrijf. — 440. De Smokkelaars van Blankenberghe. — 441. Een drama aan de grens. — 442. Een Godsoordeel. — 443. De verrader. — 444. Zigeuners op 't dorp. — 445. Een Rakker. — 446. De dochter van den Indianenhoofdman. — 447. De Smokkelbende. — 448. Het verlaten Schip. — 449. De Werkiooze. — 450. De Avonturen in de Hooglanden. — 451. De Gestoorde Zesdagenkoers. — 452. Uit een gezin. — 453. Een Smokkelavontuur. — 455. De Weezen van de Beukenharst. — 456. Kars, de Herdershond. — 457. Een angstige Tocht. — 458. De verkleede Krijgsmann. — 459. De Heldin van Maastricht.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag ze in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

PRIJS: 60 CENTIEMEN

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN. CONTICH.

Drukkerij R. Bracke-Van Geert. Wetteren

De wilde Ridder en het Kind

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

DE WILDE RIDDER EN HET KIND.

I.

Op een burcht dicht bij Keulen, aan den Rijn, woonde zeer lang geleden graaf Heinrich von Mullen met zijn echtgenoot, gravin Brigitta, en een knaapje van drie jaar, Koenraad. De ouders beminden dit kind nog te inniger, omdat ze reeds twee dochtertjes door den dood hadden verloren.

Het was een koude Decemberavond; de graaf en de gravin zaten in de eetzaal van hun kasteel bij den haard, waarin wel een halve boomstam lag te branden. Het was noodig een groot vuur te stoken, want het vroom geweld.

In den namiddag had de gravin aan veel armen, die zich op het plein verzamelden, aalmoezen uitgedeeld. Ze was zeer liefdadig...

De hoorn schalde daar buiten, ten teeken, dat er iemand wenschte binnen gelaten te worden, want de brug was reeds opgehaald en de poort gesloten.

— We krijgen bezoek, zei graaf Heinrich.

— Zeker reizigers, die ons onderdak vragen, antwoordde vrouw Brigitta.

— Dat gebeurt weinig. We zijn hier zoo dicht bij Keulen, met zijn gasthoven.

— Maar nu is het bitter koud, en de een of ander zal ontzien zoo ver te gaan...

Beiden wachtten nieuwsgierig. En ook Koenraad, de schoone, blonde knaap, die op den vloer met een hond speelde, keek verlangend naar de deur.

Klaas, een der dienaren, meldde dat ridder Gerard daar was.

— Ridder Gerard van Rheydt? vroeg de graaf. O, leid hem dadelijk hier!

Hij had gaarne een vroolijken vriend tot gezelschap op den langen winteravond.

Een slanke, knappe man trad binnen. Hij boog eerst zeer diep en begroette dan eerbiedig den graaf en de gravin. Hij streelde Koenraad over de lokken.

— Ik moest voor zaken te Keulen zijn, sprak hij. Maar liever dan daar te overnachten, kom ik u om gastvrijheid vragen.

— Daar hebt gij wel aangedaan, verzekerde de graaf.

— Ge zijt oprecht welkom, voegde vrouw Brigitta er bij.

— De knechten zorgen voor uw paard? hernam heer Heinrich.

— O, ja, ze hebben mij hoofsch ontvangen.

— Zit bij het vuur. Het wintert, niet waar?

— Geweldig... Er drijven groote ijsschotsen in den Rijn en de scheepvaart wordt er al door bemoeilijkt. Maar hier is het goed.

En heer Gerard strekte welbehaaglijk de handen naar het vuur uit.

De ridder woonde verder op den burg Rheydt. Hij was nog niet gehuwd.

Heer Heinrich vroeg hoe het met vrienden uit zijn omgeving ging.

De gravin begaf zich naar de keuken en gaf bevelen voor het avondmaal en het logies van den bezoeker.

Toen ze weer bij den haard zat, vroeg ze:

— Heer Gerard, hoort men daar bij u ook van den wilden ridder spreken?

— Ja... Veel kooplieden, die zich naar Keulen begeven, worden door hem aangerand en beroofd. En men kan den boozen kerel niet vangen. Sommigen beweren, dat hij met tooverij omgaat en zich onzichtbaar maakt.

In dien tijd was ieder bijgeloovig.

— Men zou het wel moeten denken, hernam graaf Heinrich. Zoo stoutmoedig als die roover kan een gewoon mensch haast niet zijn. Verleden week heeft hij in de stad Keulen zelf een bejaard echtpaar in hun woning mishandeld en bestolen. Het gebeurde in den nacht, en voor de poorten

geopend werden, was de misdaad bij de overheid bekend. De boef had zelf tot de oude lieden gezegd, dat hij de wilde ruiter was. Hij moest dus 's morgens nog in de stad zijn. De poorten werden pas geopend, nadat men een onderzoek had gedaan in gasthoven en taveernen. Geen ridder te vinden. Dan lette men scherp aan de poorten. Geen vreemdeling mocht buiten of hij moest deugdelijk bewijzen wie hij was. Men kon den schuldige niet vatten. De overheid meende, dat hij zich nog in de stad schuil hield, maar 's avonds hoorde men al, dat de wilde ruiter op twee uur van Keulen een nieuwen diefstal had gepleegd.

— Ja, men vertelt zonderlinge dingen van hem, zei Gerard. Eergisteren vernam ik, dat hij een groep reizigers aanviel, niet ver van Bon. Nu was hij met een gewapende bende.

— Dus, hij heeft medeplichtigen.

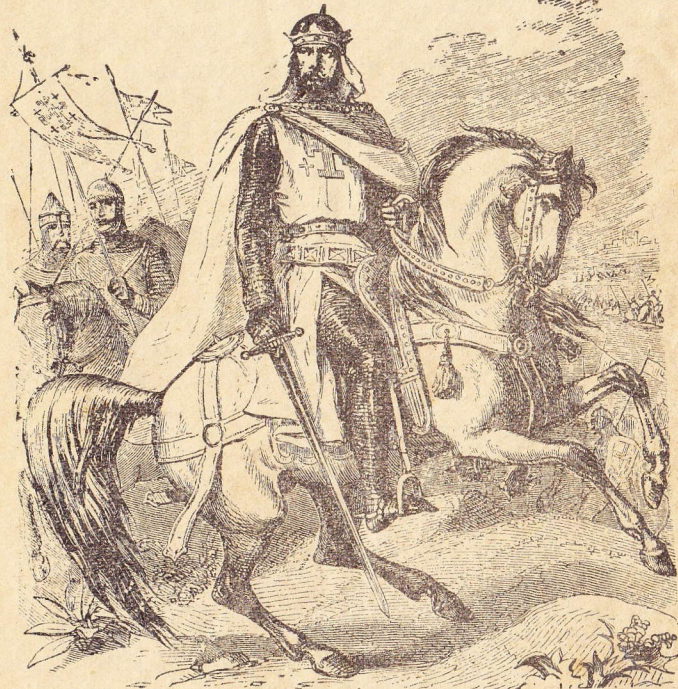
— O, ja... Hij moet aan het hoofd van een bende staan, al werkt hij dikwijls alleen. Het is te hopen, dat men hem spoedig vat. Niemand weet, wie hij eigenlijk is.

— Wie zal hem gevangen nemen? vroeg heer Heinrich. Er is geen gezag. We leven in een tijd van wanorde.

— Dat moogt ge wel zeggen.

— Is er ooit zulk een verdeeldheid geweest? De een wil baas spelen over den ander... De tijd van den grooten Karel is ver... Men heeft het ons

verteld, hoe keizer Karel rondreed om overal het recht te handhaven. Hij liet het volk onderwijzen, hij voerde het kruis voor de goeden en het zwaard voor de boozen. Nog spreekt men van

Karel de Groot reed rond om het recht te handhaven.

hem. Maar zijn opvolgers verstoorden het goede werk door zwakheid en laksheid. Vele heeren

trachten een deel van de macht te krijgen om zich te verrijken. En nu is het nog erger. De wilde ridder weet het, dat er geen geduchte benden krijgslieden zijn, om hem na te jagen.

Heer Heinrich sprak op bitteren toon. Hij was een rechtschapen edelman, een graaf, die niet toeliet, dat ambtenaren de eenvoudigen verdrukten. Maar veel andere edelen pleegden onrecht.

Heer Gerard van Rheydt was het volkomen met zijn vriend eens. Ze kenden elkaar reeds van uit hun jeugd. Maar Heinrich was veel rijker geworden en stond hooger in den adel; toch bleef hij steeds eenvoudig.

— Ja, die wilde ridder wekt veel onrust, hernam de graaf. Ik durf mijn echtgenoot niet meer alleen naar de zieken in den omtrek laten gaan; ik zelf of dienaren moeten haar begeleiden. Den volgenden Maandag is er een zieledienst voor mijn vrouws vader in de kerk van het dorp. Is het niet treurig, dat we zelfs op 'n tocht naar de kerk door krijgslieden ons moeten laten vergezellen? De wilde ridder ware in staat mijn vrouw of mij gevangen te nemen en een losgeld te eischen.

— Hij moet een eervergeten schurk zijn, sprak Gerard. Het zal zeker een groote plechtigheid zijn in de kerk.

— O, wij doen het eenvoudig. Natuurlijk worden de dorpelingen uitgenoodigd, maar te Keulen heb ik het niet bekend gemaakt, en evenmin aan

edelen in de omgeving. We gaan niet om praal en pronk, doch alleen om te bidden.

— Mijn vader is dan drie jaar gestorven, zei de gravin.

Even was er stilte rondom den haard. Koenraad keek met wijde oogen naar zijn vader. Hij merkte niet, hoe al een heelen tijd de groote hond hem telkens met een zijner voorpooten aanraakte, om hem uit te noodigen voort te spelen.

De gravin lette nu op de dienstmaagden, die de tafel dekten. En weldra kon men den maaltijd beginnen. Na het eten, speelden de graaf en de ridder met de teerlingen. Ze dronken daarbij een beker wijn. Intusschen bracht de gravin Koenraad naar zijn bed. Ze dekte hem warm toe.

— Moeder, vroeg de knaap, hier kan die booze man toch niet komen?

— Welke booze man?

— De wilde ridder.

— Wel, neen. Ge moet niet bang zijn. Ge zijt veilig bij uw vader en mij en al onze dienaren.

Het speet haar nu, dat ze Koenraad niet weggebracht had bij een der meiden, toen er over den adellijken roover werd gesproken. Ze stelde het kind nogmaals gerust en deed met hem het avondgebed.

Vrouw Brigitta keerde in de zaal terug. Ze nam dan een handwerk op. Het was een gezellige avond met dit bezoek; de Winter kon zoo een-

zaam zijn. Dan lagen de wegen gewoonlijk doorslecht. Op sommige dagen moest men door een echten modderpoel naar Keulen waden. En vrouw Brigitta zat liever weken achtereen op het kasteel. Bezoek was welkom. Heer Gerard bleef nog een dag op het kasteel.

Heer Heinrich wilde eens ernstig met hem spreken.

— Ik lag gisteren lang wakker, zei hij. En toen dacht ik aan dien wilden ridder. Ik vermoed, dat hij een edelman is ergens van langs den Rijn, en hulp krijgt van zekere andere heeren, die zich ten koste van burgers willen verrijken. Gezag is er niet. En ik heb het plan opgevat, om goedgezinde edelen samen te roepen op een vergadering en met hen maatregelen te bespreken tot beteugeling van die rooverij. Als we allen onze gewapenden vereenigen, kunnen we dien ridder toch wel in handen krijgen. Ik betwijfel sterk zijn toovermacht. Gerard, ik mag zeker op uw steun rekenen?

— O, natuurlijk! verzekerde de heer van Rheydt dadelijk. Gij zijt juist de man om zulk een oproep te doen. Ieder eerbiedigt u, gij zijt een graaf.

— Ge gelooft toch ook, dat het plan kan gelukken?

— O, zeker! Indien er eensgezindheid heerscht en we allen samen werken.

— Morgen zend ik mijn trouwsten dienaar

Klaas naar de kasteelen in den omtrek, om de heeren uit te noodigen bij mij te komen. We kunnen de vergadering bepalen op morgen acht dagen. Een week is genoeg om de voornaamste edelen te verwittigen en tijd te geven zich hier te verzamelen. Nu het vriest, liggen de wegen hard en is het reizen gemakkelijker; het spreekt van zelf, dat alle uitgenoodigden hier de grootste herbergzaamheid zullen genieten.

— Uw gastvrijheid is overal bekend. Wel, ik heb dan reeds uw uitnoodiging en op den bepaalden dag zal ik hier zijn; ik hoop wel eenige vrienden mee te brengen, die ook helpen.

— Hoe meer, hoe beter!

— Het is werkelijk een goed plan. En langs den ganschen Rijn zal er vreugde zijn, als de bevolking verneemt, dat gij den zwarten ridder wilt bestrijden, beweerde Gerard.

II.

Den volgenden morgen vertrok heer Gerard. Hij dankte hartelijk voor het goede onthaal.

Een uur later zou Klaas, de dienaar, vertrekken. Hij wist naar welke kasteelen hij zich moest begeben. Hij mocht alleen tot de heeren zelf over het plan spreken, en tot niemand anders.

— Er kunnen bespieders zijn, die den wilden

ridder inlichten, waarschuwde de graaf. Ge weet nooit, wie er in taveernen zit.

Klaas was een voorzichtig en verstandig man. Warm ingeduffeld vertrok hij te paard. Hij dacht drie dagen weg te blijven.

In spanning verwachtte graaf Heinrich den terugkeer van Klaas af. Hij hoopte, dat alle heeren zouden komen. Vele kleine benden konden een legertje vormen. Gezamenlijk moest men dan een krijgsplan beleggen.

De graaf wilde ook de medewerking der steden Keulen en Bon vragen; de overheden aldaar zouden die gaarne verleen.

De drie dagen waren om. 's Avonds keerde Klaas niet terug.

— Hij zal hier en daar wat langer opgehouden zijn, meende de graaf. Morgen is hij hier.

Maar Klaas kwam den vierden dag niet en ook niet den vijfden. Toen waren de graaf en de gravin zeer ongerust. Ze vreesden, dat hun brave dienaar in handen gevallen was van den wilden ridder.

Den volgenden ochtend moest de plechtigheid in de dorpskerk plaats vinden.

— Als Klaas morgenavond niet hier is, ga ik zelf op reis, zei heer Heinrich. Ik kan op de kastelen vragen, of hij er geweest is en zoo zijn spoor zoeken. Het is mijn plicht. Ik zal terug zijn vóór de vergadering, als deze tenminste doorgaat.

't Vroor nog en de weg naar het dorp lag hard. De gravin wilde als een echte bedevaarster te voet naar het dorp gaan en de koude trotseeren.

Ze kleedde zich in een gewaad met het wapen van haar echtgenoot en droeg een gouden kroon, een kostbaar stuk, van haar moeder geërfd. Ze tooide er zich nu mee als herinnering aan haar vader.

Deemoedig verliet ze den burg, met naast haar de trouwe oudste dienstmaagd Mathilde. Heer Heinrich stapte wat voorop met twee gewapende knechten; drie andere volgden.

Eigenlijk moest men geen groot gevaar duchten. De baan leidde door een open vlakte, die aan roovers geen schuilplaats bood. En de gewapende dienaren zouden indruk maken.

De graaf, de gravin en hun gevolg bereikten het dorp, dat een bedevaartsplaats was. Met de giften, door de pelgrims geofferd, had men er een prachtige kerk gebouwd. De klok luidde, want de wachter op den toren had de nadering der groep afgekeken.

De dorpingen waren reeds binnen. De straat lag als verlaten.

Maar eensklaps sprongen uit een ledigstaand

huis ruwe kerels te voorschijn. Dreigend drongen ze op de kasteellieden toe.

— Verraad! riep heer Heinrich. Mannen, helpt mij de gravin en Mathilde te verdedigen!

Hij trok zijn zwaard om den strijd aan te voeren.

— De wilde ridder! kreet vrouw Brigitta angstig.

Mathilde nam haar bij den arm.

— Kom, in de kerk! smeekte ze.

— Maar, mijn man...

— Ga binnen! riep ook Heinrich zijn echtgenoot toe.

Snel gehoorzaamde vrouw Brigitta nu. Ze kon de getrouwe dorpelingen ter hulpe roepen. Maar een der roovers ontnam haar toch nog den gouden kroon.

De stormloop der roovers geschiedde zeer snel; ze rukten vooral op den graaf aan, en doodden een van zijn dienaren. Twee van de schelmen vielen onder het zwaard van heer Heinrich. Maar toen sprong een geharnaste man toe en hij doorstak vlug den graaf.

Reeds kwamen dorpelingen naar buiten, eerst op het lawaai, dan op het gesmeek van vrouw Brigitta.

De roovers schenen echter hun doel bereikt te hebben, nu heer Heinrich reeds neer lag, want ze verlieten snel de plaats en trokken langs den Rijn

weg. De dorpelingen durfden hen niet te volgen; ze hadden geen wapens meegenomen naar de kerk. En ook wekte de naam «de wilde ridder», die plots uitgeschreeuwd werd, algemeene ontsteltenis.

Men omringde heer Heinrich, die nog eenig teeken van leven gaf. Zijn dienaren brachten hem in de kerk. Vrouw Brigitta viel in bezwijming en, terwijl Mathilde bij haar knielde, schonk de pastoor den stervenden ridder zijn geestelijke hulp.

Eenige oogenblikken later was de graaf overleden...

Vrouw Brigitta werd weggedragen naar het huis van den schout. Daar kwam ze bij bewustzijn. En na de eerste verdwazing, vroeg ze om haar echtgenoot. Ze moest dan vernemen, dat hij reeds dood was.

De gravin scheen al haar krachten in te spannen.

— Laat den graaf naar het kasteel vervoeren! sprak ze. Ik wil er ook heen. O, onze arme Koenraad! God beproeft mij en mijn kind zwaar!...

Koenraad begreep nog niet ten volle zijn verlies; hij schreide wel luid, toen zijn moeder hem vertelde, dat vader dood was. Een uur laten speelde hij echter weer met den hond. Maar 's avonds moest de gravin bij zijn bedje zitten en zijn gloeiend handje vasthouden. Zoo viel hij in slaap.

De gravin bleef daar lang. Ze was nu het liefst

alleen. Mathilde had in den haard van het kamertje vuur gemaakt.

Diep boog vrouw Brigitta het hoofd. O, was het werkelijk waar, dat in de groote voorzaal haar goede Heinrich dood neerlag op een praalbed? Zou hij nooit meer tot haar spreken, en na eenige dagen in den somberen grafkelder begraven worden?

Het leek een bange droom. Maar dan vouwde ze de handen en bad. Ze wilde voortaan alleen leven voor haar kind en de armen, en ze zou de zware beproeving geduldig dragen.

Het nieuws van de vreeselijke misdaad verspreidde zich in Keulen en dan langs den Rijn. De overheden der stad wilden de gravin hun deelneming betuigen. Ook naburige edelen verschenen. Heer Gerard kwam te paard aangestormd en, als hij vrouw Brigitta zag, was hij diep ontroerd.

— Wie had dat kunnen denken, toen mijn goede vriend Heinrich mij zoo geestdriftig over het plan sprak den wilden ridder te achtervolgen, zei hij ontdaan.

— En Klaas is niet teruggekeerd. Hij zal ook gedood zijn, sprak de gravin.

— De wilde ridder moet vernomen hebben, dat Klaas de heeren ging uitnoodigen en de graaf hem wilde bestrijden. En daarom heeft hij heer Heinrich gedood, zei Gerard. Dit is mijn vaste over-

tuiging. Misschien is Klaas onvoorzichtig geweest en heeft hij hier of daar over het doel van zijn reis gesproken. De wilde ridder zal vele verspiegders hebben. Maar ik zweer u, gravin van Mullen, dat ik nu het plan van uw echtgenoot zal doorzetten. Graaf Heinrich moet gewroken worden.

— Verlos de bevolking van den booswicht.

— Dat beschouw ik als mijn plicht.

**
*

Graaf Heinrich werd plechtig begraven. Ook vele burgers uit Keulen kwamen bij de lijkbaar bidden. De meeste dorpingen weenden. De verlagen dienaar werd eerbiedig naast zijn meester gelegd. De gravin had zich te veel ingespannen in deze droevige dagen, en groote kracht betoond. Nu werd ze ziek. Mathilde verpleegde haar liefdevol.

In het dorp had de schout een onderzoek ingesteld. De overste vreesde, dat de wilde ridder er medeplichtigen bezat. Het bleek, dat de roovers 's nachts heel stil in dat verlaten huis waren geslopen. Niemand had echter iets gehoord en ook niemand vermoedde 's morgens, dat er in die woning een bende zat. De schout kon geen medeplichtigen ontdekken. Men kende in het dorp geen enkelen vijand van den graaf.

Klaas, de trouwe dienaar, keerde niet terug op het kasteel.

Krijgslieden hielden dag en nacht de wacht. Men moest nog op zijn hoede zijn voor den wilden ridder en zijn aanhang.

IV.

Het Kerstfeest was op den Mullenburg in stilte gevierd. De edelmoedige gravin had veel aalmoezen uitgedeeld en de zieken in den omtrek bedacht. Zoo eerde ze het Kindeke, dat schamel in het stroo van het kribbeke te Betlehem lag.

Treurig gingen de korte, sombere dagen voorbij. Nog altijd hield de vorst aan. Het was een strenge Winter. En overal in het ronde zag men steeds den nacht met angst tegemoet. Voortdurend hoorde men van aanslagen en moorden, door den wilden ridder en zijn bende gepleegd. Zelfs overdag was men niet veilig op de eenzame wegen. Het werd zoo erg, dat veel kooplieden zich niet meer naar Keulen, Aken of Maastricht durfden te begeven. Deze handelssteden leden er veel schade door.

**
*

Het was weer avond geworden. De gravin, die zoo ver hersteld was, dat ze het bed kon verlaten, zat treurig bij den haard. Koenraad sliep reeds.

Mathilde en andere dienstmaagden waren ook in de zaal. De wind zuchtte om den burg. O, hoe vreeselijk miste vrouw Brigitta haar goeden man!

Daar klonk buiten de hoorn. Bezoek? Wie kon er nu nog komen? Tegen den avond toch waren de wegen verlaten. Misschien bracht heer Gerard van Rheydt nieuws over zijn plan, om den wilden ridder te bestrijden.

Nieuwsgierig wachtte de gravin af, wie de bezoeker zou zijn. Het duurde wat eer Albrecht, een der dienaren, binnen trad. De man scheen zeer ontroerd. De gravin en de meisjes keken hem verwonderd aan.

— Klaas is daar, stamelde Albrecht, zoo ontsteld, als had hij een spook gezien.

— Klaas! herhaalden allen.

— God zij geloofd. Klaas leeft nog! riep vrouw Brigitta uit. O, waarom komt hij niet hier?

— Ik moest u eerst zijn terugkomst melden, hernam Albrecht.

— Roep hem...

Ieder keek in spanning naar de deur. En het leek wel een oude man, die naar binnen strompelde en vóór de gravin op de knieën zank.

— O, genadige vrouwe... onze goede graaf! snikte hij. Hij is valsch verraden en wreed gedood geworden. God weet, dat ik er geen schuld aan heb, dat ik met niemand over het doel van mijn reis sprak... Voor ik het eerste kasteel bereiken

kon, werd ik reeds gevangen genomen door een bende roovers. Zie, hoe ze mij geslagen hebben!

En Klaas wees naar builen en slecht genezen worden op zijn hoofd en aan zijn handen.

— Sta op en zit neer, sprak de gravin. Vertel me alles! Vanwaar komt gij?

— Uit den burg van Rheydt, sprak Klaas, terwijl hij afgemat in een zetel neerzank.

— Zijt ge al bij heer Gerard geweest? vroeg vrouw Brigitta.

— Ik zat daar gevangen...

Met wijde oogen staarde de gravin hem aan.

— Daar gevangen? stamelde ze.

— Ja. Gerard van Rheydt is de wilde ridder.

— De arme man moet waanzinnig zijn, dacht Brigitta.

— O, genadige gravin, ge gelooft me niet, vervolgde Klaas. Wie zou ook gedacht hebben, dat heer Gerard valsch is! Ik zweer u, dat Gerard van Rheydt de wilde ridder is. Mijn zinnen zijn niet verstoord. Ik weet heel goed, wat ik u verklaar.

— Gerard, onze vriend.

— Zoo toonde hij zich, maar hij huichelde; hij is de roover, de aanvoerder der zwarte bende. Hij was hier, toen de graaf mij uitzond naar de kasteelen, hij kende het plan om de roovers te bestrijden. En het zou dus een krijgstoct tegen hem zijn. Ik mocht de heeren niet uitnoodigen.

Gerard van Rheydt vertrok vóór mij; hij kon zijn mannen waarschuwen; hij heeft overal helpers. En ik had geen uur gereden toen ik in het Berkenbosch aangevallen werd. Men bond mij op een paard en bracht me naar den burg van Rheydt. Daar deed de aanvoerder zijn vermomming af en heer Gerard stond vóór me. O, hoe leelijk grijsde hij.

— Dat hadt ge vanmorgen niet gedacht, hé! spotte hij. En dan zei hij, dat ik den graaf en u nooit meer zou terug zien. Hij beweerde ook, dat hij eenige dagen later naar den ziele dienst hier naar het dorp wilde gaan. Hij wist van den graaf, dat die dienst zou plaats hebben. Later kwam de valschaard mij vertellen, dat hij op het dorp was geweest en den graaf had doorstoken.

— De heeren van de kasteelen zullen wel naar den Mullenburg gaan, maar om uw heer te begraven en niet om plannen te maken tegen mij! zoo snauwde Gerard mij toe. Ik zat toen in een keldertje. Ik hoorde naast me dikwijls geweën en gekerm. Er waren nog gevangenen. We kregen bijna geen eten. Zie, hoe mager ik ben geworden. Slechte dienaren van heer Gerard hadden er plezier in ons te mishandelen. Ik werd met een leeren riem geslagen, gestampt, op den grond geworpen.

— En is heer Gerard nu waarlijk de wilde ridder? vroeg vrouw Brigitta, wie deze onthulling zoo ongelooflijk leek.

De vriend, die hier zoo minzaam zat te praten, die bij het lijk van haar man weende, die haar verzekerde, dat hij den graaf zou wreken, was de moordenaar zelf, de woeste roover, voor wien de bevolking van de gansche streek beefde!

— God hoort me... Ik beschuldig Gerard van Rheydt van den moord op graaf Heinrich en van veel andere misdaden! sprak Klaas.

Het was vrouw Brigitta of ze duizelde. Maar ze beheerschte zich. Klaas sprak de waarheid. Hij kwam uit den burg van Rheydt. Hij had gehoord, hoe Gerard er zich op beroemde den graaf vermoord te hebben. Ze kon niet meer twijfelen... Hier had Gerard het plan van haar man vernomen, hier beloofde hij medewerking en toen reeds vatte hij het voornemen op, Heinrich te dooden. Hij wist, waar en wanneer de ziele dienst zou plaats hebben. Hij deed den aanval, waar men hem niet zou verwachten: op het dorp zelf, aan de kerk. Hij had immers gevraagd of er edelen uit de omgeving naar de mis zouden komen. Hij verhinderde Klaas zijn boodschappen te doen...

O, hoe kon een mensch zoo valsch zijn!

Klaas vertelde voort:

— Ik had alle hoop opgegeven nog ooit den burg van Rheydt te verlaten. De knechten zeiden, dat heer Gerard sommige gevangenen een tijd hield, om hun gekerm en geschreeuw te hooren.

— Maar dan is hij als een duivel! kreet vrouw Brigitta.

— Ja, gravin, als een echte duivel. Ik heb hem hooren vloeken en razen, als hij dronken was. Op een avond kwam hij zelf naar de hokken, waar we zaten, sommigen als ik, afzonderlijk, anderen met drie of vier samen. Dan moesten knechten ons slaan met stokken en heer Gerard, die een lantaarn in de hand hield, keek toe en lachte. Eens zei hij, dat we den volgenden dag allen zouden opgehangen worden. Dien nacht bracht ik biddend door. Ik wenschte liever te sterven, dan lang in dien kelder te liggen, met een ketting aan mijn voeten, op vuil stroo, honger en dorst en koude lijdend, geplaagd door muizen, ratten en allerlei ongedierte. Maar we bleven in leven. Gerard wilde ons alleen bang maken.

— En hoe zijt ge vrij geraakt? vroeg vrouw Brigitta.

Ook het dienstpersoneel wilde dit gaarne hooren. Knechten waren eveneens in de zaal gekomen.

— God is me genadig geweest, hernam Klaas. Op het kasteel diende Magda, een nicht van mij. Haar vader, die nu dood is, was pachter van heer Gerard. Magda, die zeer tegen haar zin op den burg verbleef, en nooit in den kelder kwam, had toch gehoord, dat ik er lag. Gisterennacht wilde ze me bevrijden. Ze had den dronken cipier een

sleutel ontnomen en kon daarmee mijn kettingen los maken. Ik vroeg haar ook de andere gevangenen te verlossen; we konden er maar drie bereiken. De overigen zaten in een kelder, waarvan de deur niet alleen gegrendeld was als bij mij, maar ook gesloten en Magda had er den sleutel niet van. Met vijven kropen we door een luik op het ijs van een gracht. Magda ging mee. Zoo konden we ontsnappen. We waren allen zwart en sukkelden voort in de bittere koude. Toen het morgen was, verborgen we ons in een schuur. Vanmiddag ben ik met Magda verder gegaan; we kregen brood van medelijdende menschen. Ik wilde hierheen en God zij geloofd, nu ben ik terug op den burg. Maar mijn goede meester is er niet meer. Magda begaf zich naar een tante te Keulen.

— Maar Klaas, ge moet eten en drinken, hernam de gravin. Ik vergeet, dat ge afgemat zijt. O, het is een vreeselijke geschiedenis. Wat ben ik laf en gemeen bedrogen geworden! Ge moet uw beschuldiging tegen heer Gerard herhalen bij het gerecht te Keulen, en ook elders.

— Dat zal ik doen, verzekerde Klaas. Maar, — vervolgde hij tot de andere dienaren — houd vanacht goed de wacht. De wilde ridder zal wel begrijpen, dat ik naar den burg teruggekeerd ben en wie weet, welk een plan hij weer verzint. Hij durft alles; hij is een Godvergeten schurk!

Klaas kon nog niet veel eten; hij had vooral behoefte aan rust. Eerst wiesch hij zich duchtig; hij kreeg van de gravin zelf voor zijn wonden. En met een zucht van verlichting strekte hij zich dan op zijn legerstede uit.

Vrouw Brigitta zat nog lang op. De moord van haar echtgenoot scheen haar nog vreeselijker toe, nu ze wist, dat Heinrich gevallen was door het wapen van een man, die vriendschap had gehuicheld.

V.

Gerard van Rheydt is de wilde ridder, de aanvoerder der roovers.

Dit nieuws liep te Keulen rond en ook door de gansche Rijnstreek en verder naar Aken en Maastricht. Velen konden het eerst niet gelooven.

Maar Gerard wierp nu zijn masker af. Hij beweerde, dat veel riddergeslachten zich door roof hadden verrijkt en dit was waar. Sommige burchten waren vroeger echte rooversnesten geweest. En nog knevelden zekere heeren de bevoking van het land en eischten ze onrechtvaardig tolgeld van voorbijreizende kooplieden, die hun waren naar de steden brachten.

Wie verwacht had, dat de overheid zich nu tot den heer van Rheydt zou keeren, werd diep teleurgesteld. Er was weinig gezag. Er heerschten aller-

lei vorsten over de vele staatjes, er waren hooge raden, doch de meeste regeerders en ook veel rechters dachten er slechts aan, zich zelf te bevoordeelen.

Wie onrecht pleegt, sluit gewoonlijk de oogen voor het onrecht van anderen. De tijd van Karel den Groote was lang voorbij, al bleef de herinnering aan zijn goede hervormingen nog wel levendig.

Vrouw Brigitta had nog meer verdriet, toen ze zag, hoe de rooverijen voortduurden. Gerard vertoonde zich voor haar niet meer. Misschien schaamde hij zich daarvoor toch, in het diepst van zijn hart.

De gravin wilde den burg verlaten. De herinneringen hier waren al te pijnlijk. Ze zou haar zoontje niet bestemmen voor het woeste krijgsleven. Ze hoopte, dat Koenraad geestelijke kon worden, om het volk te beschaven.

Vrouw Brigitta verkocht het kasteel met de goederen aan een neef. Zelf vestigde ze zich met haar kind in een klooster te Keulen. Mathilde alleen vergezelde haar. De andere dienstboden bleven bij den nieuwen heer.

Vrouw Brigitta was altijd in het zwart gekleed. Ze wilde, zoo lang ze leefde, rouw dragen over haar echtgenoot. Koenraad zou later onderwijs ontvangen.

Keulen leed meer en meer schade, daar Gerard van Rheydt de wegen onveilig maakte. De vorsten en edelen roerden zich niet. En de overheid der stad besloot zelf krachtig op te treden. Ze huurde een sterke groep krijgslieden en zond deze uit in den omtrek, om den roover en zijn bende te vangen. Gerard liet zich echter niet pakken. De stad Keulen mocht zijn burg niet aanvallen, deze stond buiten haar gebied. Men moest op den schurk loeren, wanneer hij zich in de omgeving waagde. Maar Gerard was slim. Ook nabij Maastricht en Aken, ver van Keulen kon hij de wegen naar de groote Rijnstad bestrijken en de kooplieden aaranden.

Lente en Zomer gingen voorbij; het werd Herfst en nog ging Gerard voort met rooven en moorden. Weer kwam de Winter met zijn vroege avonden en lange nachten.

Maar op zekeren Decemberdag liep het nieuws te Keulen rond:

— Ze hebben hem! Gerard van Rheydt is eindelijk gevangen. Hij is in het Pulheimer bosch gepakt. Ze brengen hem straks door de poort in de stad.

Het volk stroomde samen en wachtte. Intuschen haalde men weer allerlei misdaden op, door den ridder en zijn bende bedreven. De schurken

roofden schapen en vee uit den stal, sleepten lakens van de wagens uit Vlaanderen. Ze staken hof en schuur in brand. De burg Rheydt zat vol gevangenen. Graaf van Mullen was verleden jaar voor de kerk van zijn dorp gedood. En men noemde andere slachtoffers, die men vermoord langs de wegen had gevonden.

Maar nu had men den hoofdschuldige, den duivel... Hij waagde zich weer eens bij Keulen, om schrik te verspreiden... Zijn verspieders hadden hun werk slecht gedaan. Ze wisten niet, dat de Keulsche krijgslieden in het Pulheimerbosch verdoken zaten. De wapenbende omsingelde de rooversgroep. De schurken werden gedood, maar Gerard wilde men levend vangen.

Daar kwam hij aan met kettingen om den hals en de armen, te midden van de soldaten. Hij zag er heel anders uit dan een jaar geleden, toen hij bij heer Heinrich zat. Woest rolden zijn oogen en nog beefden veel vrouwen voor hem. Grimmig, onbeschaamd keek Gerard naar het volk. Mannen schreeuwden hem verwenschingen toe. Dan rinkelde hij met zijn ketens, als wilde hij zich bevrijden en op de menigte toespringen. Maar hij was stevig geboeid en geheel machteloos. Zoo werd hij naar de gevangenis gebracht.

Het was voor de burgers onbegrijpelijk, maar toch bleek het weldra, dat Gerard van Rheydt nog beschermers had. De overheid van Keulen kon

hem niet veroordeelen, daar hij een edelman van buiten de stad was. De adel had voorrechten, ook een dief en moordenaar als heer Gerard.

Vorst Dietrich, de voorzitter van het hooge gerecht, een trotsche edelman, kon de burgers van Keulen en hun overheden niet verdragen. Die kooplieden en winkeliers waren volgens hem te hoogmoedig en werden te rijk. Burgers moesten onderdanig blijven en den adel braaf gehoorzamen. Nu hadden ze een ridder durven gevangen nemen, ja een roover, een moordenaar, maar toch een ridder. En heer Dietrich was niet haastig om Gerard voor het gerecht te roepen.

Het volk morde echter.

— De eene kraai pikt de andere de oogen niet uit, zeiden de Keulenaren, die het wel begrepen, dat de edelen hun ridder nog ontzagen. Het volk gromde luider. Het verzamelde zich dagelijks voor de gevangenis, en eischte, dat Gerard gevonnist zou worden. Men was wel haastig om burgers, die iets misdaan hadden, te pijnigen en op te hangen. En den duivel van Rheydt zou men sparen, omdat hij ridder was en op een kasteel woonde! Een ridder moest juist het voorbeeld geven van deugd en orde. Dat had hij immers gezworen, als men hem tot ridder verhief.

De overheden vroegen aan heer Dietrich om recht. Ze zonden afgevaardigden naar de vorsten.

Eindelijk vreesde men, dat er oproer zou ont-

staan. En nu werd Gerard voor het gerecht gebracht. Hij werd veroordeeld om onthoofd te worden. Maar — luidde het vonnis — als iemand te Keulen genade voor hem vraagt, moet men hem in het leven laten, en uit de stad verbannen.

— Ze zetten een achterpoortje voor den schurk open, bromden de burgers.

— Wee, wie het wagen durft genade voor hem te vragen! klonk het dreigend van kloeke ambachtslieden. Dien slaan we zelf het hoofd in!...

De vrienden van Gerard werden bang en zwegen. En zoo brak de dag der terechtstelling aan 's Morgens werd Gerard op het Dommhof geleid en op een blauwen steen geplaatst. Hij droeg een grauw boetekleed. Nog hingen kettingen aan zijn armen. Nu had hij al zijn woestheid verloren. Angstig boog hij het hoofd. Naast hem stond de beul; hij leunde op het groote zwaard met de drie kronen en den gouden knoop op het gevest. Een groote menigte had zich verzameld.

Nog was het tijd om genade te vragen. Eén persoon was genoeg. Een man of een vrouw, gelijk wie, die het woord uitsprak, kon Gerard van den dood bevrijden. Maar alle gezichten stonden grimmig.

— Wie genade durft vragen, sla ik neer! schreeuwde de smid van achter het domklooster, en dreigend stak hij zijn grooten hamer op.

— Wie voor dezen schurk genade vraagt, sleu-

ren we aan een touw door de stad! klonk het elders in de schare.

Gerard had geen hoop meer. Reeds begon de doodsklok waarschuwend te luiden...

— Doe uw werk! riep men tot den beul.

— Nog eenige oogenblikken, zei een der schepenen. Dadelijk is de tijd verstreken. We moeten het vonnis stipt gehoorzamen.

— Zooveel spel voor een rooversbaas! Hij had nooit genade voor zijn slachtoffers, schreeuwde men.

Een ander klokje klepte... Het was van de Sint-Laurenskerk. Daar werd zoo dadelijk een zielemis gelezen voor heer Heinrich. Het was vandaag juist een jaar geleden, dat hij gedood werd.

Vrouw Brigitta, met haar zoontje aan de hand en Mathilde aan de andere zijde, begaf zich daarvoor naar de kerk. Ze moest over het Dommhof. Men maakte eerbiedig plaats voor haar. Alle burgers kenden haar droevige geschiedenis en haar smart. Ieder zweeg eerbiedig.

Plots zag vrouw Brigitta Gerard van Rheydt. Ze had het in het klooster vernomen, dat hij gespaard zou worden, als iemand voor hem genade vroeg... Maar zij kon het niet doen. Die man had haar goeden Heinrich gedood, haar kind den vader ontnomen. Hij moest sterven voor zijn kwaad.

De kleine Koenraad keek met groote oogen naar den man op den blauwen steen. Wat moest

die het koud hebben op zijn bloote voeten! En hij droeg zware ketens... Zie, hoe hij beefde! De knaap voelde innig medelijden met hem. In zijn zak zaten zoete, roode appels, welke hij van zuster Agnes gekregen had. Koenraad haalde er een te voorschijn en trad haastig op Gerard toe. Hij stak hem den appel tegen den mond.

— Arme man, bijt er van... hij is zoo lekker, zei hij.

Het volk keek toe en zweeg. Vrouw Brigitta zag haar kind bij den moordenaar van haar man. Dat kind dacht niet aan wraak; het toonde deernis met den veroordeelde.

« Vergeef mij mijne schulden, zooals ik mijn » schuldenaren vergeef. »

Dat bad vrouw Brigitta elken dag.

Ze verhief het gelaat, dat scherp was geworden van smart. En luid sprak vrouw Brigitta:

— Ik vraag genade voor Gerard van Rheydt!

Ze nam Koenraad bij de hand en begaf zich naar de kerk, naar den zieleddienst voor haar Heinrich.

Het volk zweeg nog. De smid had zijn hamer laten zinken. De schepene sprak:

— Gerard van Rheydt, gravin van Mullen heeft genade voor u gevraagd. Gij kunt de stad verlaten.

Nog zweeg de menigte. En krijgslieden leidden den veroordeelde heen. Grootte tranen biggelden

Gerard over de wangen. De wilde ridder werd door de poort gebracht. Toen zonk hij op de knieën: « O, God, ik wil een ander mensch worden. Wees mij barmhartig! » schreide hij.

**

Gerard van Rheydt trok als pelgrim naar het Heilig Land, en nooit keerde hij meer in de Rijnstreek terug.

Koenraad van Mullen werd later priester te Keulen.

Vrouw Brigitta stierf vroom in het klooster

En in de oude stad en langs den Rijn verhaalt men nog de geschiedenis van den blonden knaap, die den moordenaar van zijn vader medelijden betoonde.

EINDE.

(De kern van dit verhaal is uit *Wetter und Wirbel, Altkölnische Geschichten*, van Ludwig Mathar.)

Men leze ook:

Nr. 476

AVONTUREN IN DE GROT

Enigen brachten hunne vazallen tot den bedelstaf; anderen, gelijk Willem, burggraaf van Melun, plunderden de marktplekken en de dorpen uit, om zich de noodige middelen te verschaffen voor den oorlog tegen de ongeloofigen.

Godfried van Bouillon.

Door een edeler godsvrucht geleid, vergenoegde zich Godfried van Bouillon zijne grondbezittingen over te dragen.

Men leest in Robnart Gaguins, dat hij de inwoners van Metz toestond